

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Från analog till digital marksänd radio - en plan från Digitalradiosamordningen (SOU 2014:77)

Transportstyrelsen har anmodats att yttra sig över rubricerat betänkande. Med anledning av remissen önskar Transportstyrelsen anföra följande.

Transportstyrelsens synpunkter

Digitalradiosamordningen har haft i uppdrag att utarbeta ett förslag till plan för övergång från FM-sändningar till marksänd digitalradio.

Transportstyrelsen bedömer att det ur ett sjöfartsperspektiv finns ett oförändrat behov av god täckning för ljudradio till sjöss oavsett om den är analog eller digital. Myndigheten kan inte se att sjöfartens behov har belysts i tillräcklig omfattning i utredningen och kan därmed inte bedöma om dessa behov omhändertas i erforderlig grad. Myndigheten befarar dessutom att förslaget som en följd kan påverka säkerheten negativt för vissa delar av sjöfarten. Myndigheten anser att ett marknadstillträde bör förenas med villkor som möjliggör att viktig information fortsatt kan distribueras till sjöfarten via marksänd digitalradio.

Transportstyrelsen har sammanfattningsvis svårt att stödja förslaget i sin nuvarande lydelse och ser det som viktigt och önskvärt att de synpunkter som framförs nedan beaktas innan övergången till marksänd digitalradio genomförs.

Skälen till Transportstyrelsens synpunkter

Till sjöss finns ett flertal användare som har behov av viss information. Transportstyrelsen kan inte se att detta har belysts i utredningen. Viss information är av samhällskaraktär och har en liknande påverkan på sjösäkerheten som trafikmeddelande och väderleksrapporter har för person- och lastbilar. Annan information kan vara av karaktären Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) och där kan sjöfarten ha samma behov som man har på land. Den kommersiella sjöfarten har tillgång till väderinformation

från Sjöfartsverket via MSI Sweden, informationen är dock i första hand riktad till den havsgående sjötrafiken. Fisket och kustsjöfarten förlitar sig dock i hög grad på de väderleksrapporter som sänds ut via ljudradion. En minskad räckvidd för de digitala ljudradioutsändningarna, framför allt för P1, runt Sveriges kust kan därmed ha en negativ påverkan på sjösäkerheten.

Det finns också information som sjöfarten tar del av som är av samma sociala karaktär som för vägtrafiken, men vissa delar av sjöfarten har mönstrad personal ombord under tidsperioder på upp till 6-8 veckor och där har man också samma behov av ljudradio som finns för hemmen. Det finns exempelvis regler på sjöfartsområdet som säger att vissa fartyg bör kunna tillhandahålla "rundradio" på besättningens fritid, som redaren bör kunna omhänderta i vart fall vid inre och kustnära trafik.

Utredningen saknar även ett resonemang om digitalradions geografiska täckning i ytterskärgårdar och till sjöss utanför kusterna. Med avseende på fritidsbåtlivet är det viktigt att den nya, marksända digitalradion får minst samma täckning som den nuvarande analoga radion. Den geografiska räckvidden är betydelsefull ur säkerhetssynpunkt eftersom radions väderreporter är av stor betydelse för båtfolket och även för den mindre, yrkesmässiga, kustsjöfarten. Detta gäller trots att det finns rikligt med väderinformation på Internet. Det mobila bredbandet är inte tillförlitligt i ytterskärgårdar och längre ut till sjöss. De som ger sig långt ut från land har andra radiosystem som kan förmedla väderinformation men sådana radiomottagare är ovanliga på fritidsbåtar. Det vore i sammanhanget önskvärt om betänkandet kompletteras med en analys av vad det föreslagna teknikskiftet kan innebära för täckningen i de nämnda områdena och även för en del stora fjällsjöar.

Digitalradiosamordningen har haft i uppdrag att utarbeta ett förslag till plan för övergång från FM-sändningar till marksänd digitalradio. En utgångspunkt för arbetet har varit att en övergång bör vara marknadsdriven, samtidigt som det allmänna kan bidra till att skapa goda förutsättningar. Myndigheten anser att täckningen även bör definieras i geografiska termer av de skäl som framgår ovan. Myndigheten anser också, som en följd av detta, att ett marknadstillträde ska vara förenat med villkor som möjliggör att viktig information fortsatt kan distribueras till sjöfarten via marksänd digitalradio.

Detta ärende har beslutats av stabschefen Jacob Gramenius. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog st.f. sektionschef Katarina Wigler, sektionschef Pär Norlin och utredare Per Wickenberg, den senare föredragande.

Jacob Gramenius
Stabschef